

شاهکار مهندسی ساسانیان/تصاویر

۲ آذر ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۲۵

آبشارهای شوشتر (سیکاها) در استان خوزستان واقع است. سازه‌های آبی شوشتر در دوران ساسانیان، جهت بهره‌گیری از نیروی آب به‌عنوان محرک آسیاب‌های صنعتی ساخته شده است.

محوطه آبشارهای شوشتر در جنوب پل بند گرگر و خیابان شریعتی واقع شده است. دقیقاً مشخص نیست که این محوطه در چه زمانی بوجود آمده ولی شواهد موجود نشان می‌دهد که احتمالاً در دوره ساسانی، خصوصاً در زمان سلطنت شاپور اول بنا شده است. طبق نوشته کتاب تذکره شوشتر، در زمان اردشیر بابکان (بنیانگذار سلسله ساسانی در سال ۲۲۴ میلادی) بخاطر اینکه آب را به شرق و جنوب شوشتر رسانده و کشاورزی منطقه را رونق دهند، ساخت رود گرگر شروع و تا سلطنت شاپور، فرزند اردشیر، ادامه یافت. بر روی این نهر، پل بند گرگر ساخته شد، که نه تنها از طغیان آبهای اضافی جلوگیری می‌کرد، بلکه شهر شوشتر را با شرق آن (مسجد سلیمان و اهواز) مرتبط می‌ساخت.

بطوری که در گذشته نزدیک این پل بند، دروازه گرگر وجود داشت. درون محوطه آبشارها، حدود ۴۰ آسیاب وجود داشت که این آسیاب‌ها در بخش شمالی، شرقی و غربی قرار داشتند. از آسیاب‌ها برای تهیه آرد استفاده می‌شد. به مرور زمان بر اثر حوادث طبیعی (سیل و زلزله) و عوامل انسانی اکثر این آسیاب‌ها رو به تخریب نهادند. در حال حاضر آسیاب رضا گلاب توسط پایگاه میراث فرهنگی سازه‌های آبی تاریخی شوشتر، مرمت و در حال فعالیت می‌باشد.

در این مجموعه بزرگ، ساختمان آسیاب‌ها، آبشارها، کانال‌ها و تونل‌های عظیم هدایت آب و سیکا که محلی جهت استراحت و تفریح است قابل توجه و جالب هستند. در قسمت انتهایی ضلع غربی این مجموعه، سیکا قرار دارد که دسترسی به فضای درون آن از طریق چند پله دستکند میسر است. درون این فضا یک حوض ۸ ضلعی با کانال‌های کوچک به چشم می‌خورد. آب این حوض از طریق یک جوی که از دیواره سیکا خارج می‌شود تأمین و از طریق دو کانال کوچک به درون رودخانه هدایت می‌شود.

این مجموعه جزئی از کانال‌های آبرسانی به آسیاب‌ها بوده که بعدها در دوره قاجار و در زمان حکومت محتشم (از حکام محلی) سدی در این مکان زده شده و در این مکان آب از یک قسمت داخل و وارد یک ۸ ضلعی گود شده و سپس از این ۸ ضلعی وارد دو کانال و از آنجا وارد رودخانه می‌شود. در مورد معنای «سیکا» نظرات متفاوتی ارائه شده است. لغت نامه دهخدا سیکا را نوعی مرغابی یا نوعی درخت و قومی از هندوان دارای مهلب و شنو که شعبه‌ای از آیین بودائیت معرفی می‌کند.

منبع: مشرق

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۲۱۱۲/تصاویر-ساسانیان-مهندسی-شاهکار>